

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for

BRETON

Versjon 1 - vedtatt av styret desember 2013
Revidert av styret mars 2014 etter innspill fra NKK

Denne versjonen går parallelt med vedtatt avlsplan fram til årsmøtet i 2016 og gjelder fram til årsmøtet 2016.

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innhold

Innledning	4
Rasens historie: bakgrunn og utvikling	4
Praktisk avlsarbeid og bruk av indekser	6
Rasens populasjon	7
Populasjonsstørrelse	7
Gjennomsnittlig kullstørrelse	7
Effektiv populasjonsstørrelse	7
Innavlsgrad	8
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål - import	8
Prioritering og strategi for å nå målene	8
Helse	10
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen	10
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	10
Hofte kvalitet	10
Idiopatisk epilepsi	11
Andre arvelige lidelser	11
Forekomst av reproduksjonsproblemer	11
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	11
Prioritering og strategi for å nå målene	11
Atferd	13
Atferdsproblemer	13
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	13
Prioritering og strategi for å nå målene	13
Bruksegenskaper	14
Jaktprøver	14
Jaktegenskaper	14
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	14
Prioritering og strategi for å nå målene	14
Eksteriør	15
Rasestandarden	15
Eksteriørbedømmelser	15
Overdrevne eksteriørtrekk	15
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	16
Prioritering og strategi for å nå målene	16

Oppsummering	17
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål	17
Plan for videre arbeid i klubben	17

Innledning

Rasens historie: bakgrunn og utvikling

Vest i Frankrike finner man halvøya franske Britannia, la Bretagne. Mot vest ligger Storbritannia som på fransk kalles Grand Bretagne.

Halvøya Bretagne var i stor grad avskåret fra påvirkning utenfra. Jegerne der benyttet en lokal spanieltype. Disse hundene var leverfarget eller svarte og hadde kort eller ingen hale. De var til stor hjelp under jakta på rugde og kaniner. De oppførte seg som den støtende hund en spaniel er: De fant fuglen og jaget den opp. På grunn av sin store jaktiver ble de også benyttet av enkelte profesjonelle jegere i området. Disse jegerne jaktet hovedsakelig på rugde, som var og er et svært ettertraktet vilt hos franske gourmeter.

Fra den andre siden av den engelske kanal kom det etter hvert engelskmenn til Bretagne. I Bretagne var det bra med vilt, og jakta var rimelig sammenlignet med jakt i Storbritannia. Disse jegerne hadde med seg sine egne jakthunder, for det mest stående fuglehunder. Hundene ble ikke alltid med tilbake til England etter endt jakt, men ble plassert i kenneler i Bretagne. Innledningsvis ble dette gjort for å slippe transport av hundene, senere fordi den britiske regjeringen i 1901 innførte karantene for import og eksport av hunder.

Historien om rasens opprinnelse forteller at en engelsksetter tisper tilhørende Grev Du Pontavice ble tjuvparet med en lokal spanielhann som hans oppsynsmann Lulzac eide. Blant valpene var det en korthalet oransje/hvit tisper som M. Lulzac beholdt selv. Den utviklet de spesielle jaktegenskapene som de lokale spanielene hadde, med stor jaktlyst og utholdenhet. I tillegg tok den stand. Grev Du Pontavice fattet stor interesse for disse nye bretonene. Denne historien om rasens tilblivelse kan vanskelig verifiseres og er kanskje bare en myte.

Man regner det imidlertid som sikkert at også andre ikke planlagte paringer fant sted. Ikke bare mellom den opprinnelige spanieltypen og engelske settere, men også mellom den lokale spanielvarianten og spaniels fra England, spesielt welsh springer spaniel. Ordet spaniel brukes på fransk om forskjellige typer jaktspaniels. Stående fuglehunder med bølget pels kalles epagneul.

Rasens moderne historie begynner i 1896. Når det før dette hadde vært snakk om epagneul breton, refererte man til Epagneul Francais, en ganske stor lever- og hvitfarget stående fuglehund med utseende som en hollandsk patrijshond eller en kraftig setter. Epagneul breton beskrives av enkelte forfattere før 1900 som en hund med lever/ hvit, oransje/hvit eller svart/hvit pels. De to sistnevnte fargekombinasjonene var vanligst i de nordlige delene av Bretagne.

I 1896 deltar en epagneul breton på utstilling for første gang. En fire år gammel hannhund som het Pincon-Royal og tilhørte Grev de Combours fra Bretagne. Den var påmeldt i klassen øvrige epagneuls. Men vet at Pincon-Royal var trefarget, men uklart om den var tricolor svart eller tricolor lever. Senere i 1901 ble den tre år gamle hvit/oransje hannhunden Dax de Magenta stilt ut, og i 1904 en hannhund kalt Max de Callac, en hvit/ lever hannhund med eier M. Patin.

Slik fortsetter lista med kjente hvit/oransje og hvit/ lever hunder som deltok på utstillinger og ble registrert. De første 300 registreringene viser at dette var hvite/lever eller hvite/oransje hunder. Hvite/lever var den mest populære fargen på breton før hvite/oransje tok over som på 30-tallet. Det var da kanskje ikke så rart at mange trodde hvit/svart var en ikke-korrekt farge på breton. Men det dukket opp hvite/svarte hunder. Breton med registreringsnummer 344 var ei hvit/svart tisper etter registreringsnummer 1 (Boy) og 2 (Marpha).

Den første registrerte breton, Boy, var hvit/oransje, mens mor til 344 var den hvit/lever Marpha. En hund som er leverfarget har b-genet for fargeegenskapen dobbelt (bb), slik at Marpha ikke kan ha vært bærer av det dominante genet for svart, B. Det betyr at Boy må ha genet for svart (B). Selv var han hvit/oransje, og hvit/oransje bretoner bærer alltid genet for fargene svart og/eller lever, men genet for oransje fortrenger disse slik at hundene ikke blir lever- eller svartfarget. Imidlertid vil oransje i kombinasjon med lever eller svart kunne gi svarte og lever hunder. Slik er det altså mulig å hevde at svart alltid har eksistert i rasen. Imidlertid var kunnskapen om genetikk mangelfull på begynnelsen av 1900-tallet, og kunnskap om nedarving av farger var lite kjent.

Dagens situasjon

Bretonen er en stor rase i antall i hele Sør-Europa og i flere land i Nord-Europa registreres det også ganske mange bretoner per år. I USA er bretonen en av de stående faglehundrasene med høyest registreringstall.

Breton vinner stadig popularitet. Eierne verdsetter ikke bare jaktegenskapene, men også rasens vitalitet, gemytt og hundens størrelse passer vår moderne hverdag. Det gjør den til et fantastisk familiedyr i de perioder hvor den ikke kan gjøre det den er avlet for; jakt.¹

¹ **Kilde:** Utdrag fra Pierre Willems sitt skriv til NBKs jubileumsbok til 50-årsjubileet i 2007. Willems har sittet i styret i den Franske Breton Klubben (CEB). Pierre Willems mest kjente breton er *Ska de Saint Tugen*, som var en stor avlshund på 80-tallet og som finnes bak mange av importene til Norge. *Ska* er grunnsteinen i hans kennel Hameau de Sorny. Siden 1985 er det født firehundre valper i kennelen, oppdrettet har vunnet tjuetitler på utstilling og på jaktprøver. *Ska* har gitt åtte championer.

Overordnet mål for rasen

Avlsarbeidet har som mål å få fram en god jakthund med god helse, godt gemytt og med et rasetypisk utseende. En må tenke på disse egenskapene når en velger hunder som skal brukes i avl, og utvalgte hunder må tilfredsstillende et minimumskrav for samtlige egenskaper.

NBKs krav til avlshunder er at hunden skal ha tre starter på jaktprøve eller oppnådd premie på jaktprøve, deltatt på utstilling etter 15 måneders alder og være røntgenfotografert for vurdering av hofteleddkvalitet. En god del hunder får ikke denne dokumentasjonen eller de kvalifiserer ikke for avl av andre årsaker. Det gjør at den effektive avlspopulasjon blir relativt liten. For å kompensere for dette er det viktig at NBK fortsetter tiltakene for å øke dokumentasjonen av norskfødte hunder og importerte hunder.

De egenskapene som det ofte fokuseres på er jaktegenskaper og eksteriør. Men hunder med topp karakter i begge disse egenskapene skal utelukkes fra avl hvis gemytt eller helse ikke tilfredsstiller kravene som er satt. Helse og gemytt er de viktigste basisegenskaper hos en hund, og de bør derfor alltid prioriteres høyest.

Praktisk avlsarbeid og bruk av indekser

Breton er en forholdsvis liten rase i Norge. Fordi man ønsker å avle på de beste hundene og disse ofte er i slekt, er risikoen for innavl tilstede. Import av hunder som er lite i slekt med norske er derfor en forutsetning for forsvarlig avl over tid. Avlsrådet (AR) skal derfor legge vekt på å bevare den genetiske bredden i den norske populasjonen, men også å øke den genetiske bredden gjennom importer. Dette innebærer at AR ikke ensidig skal legge vekt på indekser og sikkerhet i indekser når AR foreslår kombinasjoner, men også ta hensyn til risikoen for å øke innavlsgraden.

For å få en framgang for de egenskaper som NBK måler, må summen av indeksene for en kombinasjon være over 200 for den enkelte egenskapen. Det kan være vanskelig å få indeksene for både jaktlyst, viltfinnerevne og hofteledd til å bli over 200 for en kombinasjon. For viltfinnerevne kan en derfor akseptere kombinasjoner under 200, men for hofteleddkvalitet skal indeksen være over 210.

Sikkerheten i indeksene øker jo flere starter det er i rasen generelt og for hver individuelle hund. NBK fortsetter derfor å oppfordre bretoneiere til deltakelse på jaktprøver. Dette gjelder spesielt nybegynnere som ikke har vært på jaktprøve tidligere. Oppdrettere, lokale grupper og NBK sentralt må ha tiltak for gjøre de første prøvestartene til en god opplevelse gjennom gode forberedelser av hund og fører. For oppdrettere og lokallag er det viktig å følge opp det gode arbeidet som gjøres i dag i form av treningssamlinger og rådgivning om jaktdressur. NBK har over hele landet utpekte distriktskontakter og distriktsgrupper som er kontaktpersoner og informerer om og sørger for aktivitetstilbud til bretoneiere lokalt.

Målet er å få flere hunder dokumentert for avl og bruke flest mulig av disse i avl. De kvalitative beste hundene i populasjonen brukes mer enn de med svakere indeks enn gjennomsnittet.

I avlsarbeidet prioriteres avlsegenskapene i denne rekkefølgen:

- helse
- gemytt
- jaktegenskaper
- eksteriør

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Populasjonsstørrelse er antall reproduksjonsdyktige individer av rasen i Norge. Basert på antall registreringer av valper og importert i NKK de siste ti åra, antatt gjennomsnittlig levealder på 10 år, og at reproduksjonsdyktige tisper er mellom 2 og 8 år og hannhunder mellom 2 og 10 år, anslås populasjonsstørrelsen i dag til å være rundt 1800.

Populasjonsstørrelsen har økt fra 1990-tallet, men klubben oppfatter at populasjonsstørrelsen har vært stabil de siste årene.²

2002-2006:

Registreringer norskfødte valper: 919 eller 184/år

Importer: 130

2007-2011:

Registreringer norskfødte valper: 922 eller 184/år

Importer: 61

NBK har ikke inkludert individer i våre naboland eller andre land i beregningen av populasjonsstørrelse. Det er imidlertid et faktum at det i stor grad skjer avl og kjøp og salg av hunder over landegrensene, og NBK vil i framtida vurdere om det vil gi et riktigere bilde av situasjonen å inkludere hunder i f.eks. i Norden.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Med utgangspunkt i registreringer i NKK har gjennomsnittlig kullstørrelse i ti-årsperioden 2002 - 2011 vært 6,0³. I siste fem-årsperiode 2006-2011 har den vært 5,9. NBK vurderer at gjennomsnittlig kullstørrelse er stabil. Faktorer som kan redusere kullstørrelse er omfanget av inseminering og eventuelle paringer mellom hunder med medført kort hale.

Gjennomsnittlig kullstørrelse, oppgitt som antall valper født og registrert i Norge:

2002-2006: 6,17

2007-2011: 5,87

Effektiv populasjonsstørrelse

Effektiv populasjonsstørrelse kan beregnes ved hjelp av dataprogrammer og er et mål for hvor mange ubeslektede hanndyr og hunddyr som bidrar med gener til neste generasjon. Jo mindre effektiv populasjonsstørrelse, desto større fare for genetisk drift.

Hos breton er den effektive populasjonsstørrelsen betydelig mindre enn populasjonsstørrelsen ettersom et begrensa antall tisper og enda færre hanner blir brukt i avl. Omtrent 25 % av tispene og 20 % av hannene⁴ tilfredsstiller dokumentasjonskravet til

² 1991-2000: 1192 registrerte bretoner, 112/år

2001-2010: 1833 registrerte bretoner, 183/år

2011- d.d.: 564 registrerte bretoner, 188/år

³ Alle norskregistrerte kull, uansett kullstørrelse, er med i denne utregningen.

⁴ 846 tisper født 2001-2010: 24 % har flere enn tre starter, 53 % er HD-fotografert

904 hanner født 2001-2011: 20 % har flere enn tre starter, 51 % er HD-fotografert og 23 % tilfredsstiller kravet til utstillingspremie

avlsdyr i avlsplanen. Ikke alle disse blir brukt i avl, men samtidig avles det på en del individer som ikke tilfredsstiller klubbens krav til avlsdyr.

Innavlsgrad

Det er i dag ingen enkel måte å regne ut den faktiske innavlsgraden i populasjonen, og NBK har valgt å følge NKKs anbefaling om å ta gjennomsnittet av innavlsgraden for alle kull født per år i perioden 2006-2011. Dette gir en innavlsgrad på 1,6 %⁵. Hvis en utelukker kull med en eller to importerte foreldre fra beregningen, blir innavlsgraden 2,2 %.

I tillegg til dette kommer erfaringene fra klubbens avlsråd som foreslår hannhunder til tispeeiere. Avlsrådet foreslår sjelden kombinasjoner med innavlsgrad over 5 %. Det er også avlsrådets erfaring at heller ikke tispeeiere benytter hannhunder som gir innavlsgrad over 5 % i noe stort omfang. Paringer med innavlsgrad over 10 % blir heller ikke registrert hvert år. I den siste fem-årsperioden har det vært utstrakt bruk av utenlandske hannhunder på norske tisper samt også import av utenlandske tisper, noe som bidrar til å redusere populasjonens innavlsgrad. NBKs avlsråd anslår på bakgrunn av dette at innavlsgraden i dagens norske bretonpopulasjon er nærmere 2 % enn 5 %.

Et mer eksakt tall for populasjonens innavlsgrad vil kunne presenteres når dette blir mulig via NKKs dataprogrammer.

NBK har gjennom mange år hatt fokus på å opprettholde den genetiske bredden i avlen og vurderer at innavl ikke er noe problem for den norske bretonpopulasjonen i dag.

Bruk av avlsdyr

NKK anbefaler at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i populasjonen i en fem års-periode. Dette for å unngå matadoravl og tap av genetisk bredde, og dette gjelder både for tisper og hannhunder. For breton innebærer dette at en hund ikke bør ha flere enn ca. 50 valper (5 % av 922 valper registrert siste fem år). NBK har da også spesifisert dette i retningslinjene for avlsrådets arbeid der det heter at en hannhund ikke skal ha mer enn 45 - 50 valper. NBK har slik innarbeida rutiner på dette området.

NBK har ikke oversikt over hvor mange barnebarn hyppige brukte hannhunder har.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Bretonpopulasjonen i Norge består som sagt av relativt få individer, omkring 1800. Blant disse er det en liten del som er godkjent for avl, slik at det kanskje er snakk om maksimalt 400 individer i den effektive avlspopulasjonen.

Norske oppdrettere har lange tradisjoner for å hente genetisk materiale både fra Europa og USA. Årlig har omtrent 27 % av kullene som blir født i Norge, en utenlandskregistrert eller importert forelder. Tilgjengeligheten av avlsmaterialet i fra Europa og USA medfører at innavl ikke er et problem for populasjonen i Norge.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål - importer

Importen må være av en slik kvalitet at man kan forvente at den bidrar positivt til rasens framgang hva gjelder helse, gemytt, bruksegenskaper og eksteriør.

Prioritering og strategi for å nå målene

⁵ det er ikke korrigeret for antall valper i hvert kull

Breton i Norge har i dag en så god kvalitet at bare en del av de importerte hundene betyr en kvalitetsmessig framgang. Importen de siste årene har økt betydelig. Omfanget av importen gjør at ikke alle importerte bretoner representerer nye linjer.

Deler av bretonpopulasjonen i Norge er relativt godt dokumentert hva gjelder de egenskaper NBK ønsker å fokusere på i avlssammenheng. Det er et mål for breton klubben å øke dokumentasjonen blant resten av populasjonen.

Den genetiske bakgrunnen til importdyrene er ofte ikke like godt kjent, noe som gjør at man skal være restriktive med bruk av det enkelte importdyr i avl i for stort omfang. Generelt bør utenlandske hunder som er godt dokumentert i avl foretrekkes brukt.

NBK vil stille de samme krav til jaktdokumentasjon fra importerte hunder som fra norskfødte hunder. Vi vil være forsiktig med bruk av den enkelte hunden i avl før vi ser avlsresultatene fra 2 – 3 kull. Importhunder må røntgenfotograferes på nytt i Norge for å få oppdatert hoftestatus før de settes i avl. Dette vil være en kvalitetssikring av vår avl med importhunder

NBK har tidligere laget egne rapporter om importerte hunders prestasjoner, helse, gemytt og avlsmessig resultater. NBK vil de nærmeste årene gjenta dette og lage en ny "importrapport" som blant annet vil bidra med bakgrunnsinformasjon ved revisjon av avlsstrategien.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Helse

Breton har få arvelige lidelser. Hofteleddsdysplasi forekommer imidlertid nokså ofte, og andelen hunder med registrert lidelsen hos NKK har ligget jevnt rundt 25 % i flere ti år.

Hofteleddsdysplasi (HD) er en arvelig, polygenetisk betinget lidelse hvor hoftekula ikke ligger optimalt plassert i hofteskåla. I tillegg til HD finnes det mindre utbredte lidelser i rasen som antas å være arvelig betinget.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Hofte kvalitet

Røntgenbildene sendes først til NKK for å få registrert og stambokført hofteleddsdiagnose etter FCIs kriterier, A og B (frie), C (svak grad), D (middels grad) og E (sterk grad).

Bildene sendes deretter til Strinda smådyrklipp for å fastsette et Hip Quality tall (HQ-tall). HQ-tallet er et tall på en kontinuerlig skala, der de aller fleste hundene ligger mellom 0,85 og 1,05. NBK har siden 2004 benyttet HQ-tallet som grunnlag for indeks for hofte kvalitet.

Status: Gjennomsnittlig HQ-tall for første årskull (2005) født etter at HQ ble tatt i bruk som grunnlag for indeksberegningene, er 0,936. Siden den gang har gjennomsnittlig HQ-tall for årskullene svingt lite, men med en stigning de siste årene.

Årskull*	HQ-tall	% hofteleddsdysplasi	Merknader
2005	0,936	23,8	
2006	0,938	24,4	
2007	0,936	30,0	
2008	0,939	29,5	
2009	0,940	35,7	
2010	0,953	25,0	
2011	0,962	25,7	
2012	0,966	27,4	Mangler en del HQ-tall

*omfatter alle hunder som har HQ-tall og/eller HD-diagnose

I en analyse av hvilke hunder som har fått avkom med diagnose hofteleddsdysplasi, viste det seg at i enkelte kombinasjoner er andelen valper med hofteleddsdysplasi 50 %. I disse kombinasjonene var det benyttet individer med HD-status C.

Undersøkelsen viser at når man avler på hunder med C- hofte, middels HQ-tall , lav HQ-indeks, med over 200 for kombinasjonen, øker både andelen valper med lav HQ og andelen med D og E hofte sammenlignet med kull som har A/B-foreldre med høyere HQ- tall og med høy HQ indeks (>230 for kullet). Det er altså større sannsynlighet for å få individer med sykdommen når en bruker foreldre med dårlige hofte.

Gjennomsnittlig prosent røntgenfotografert de siste 10 årene har vært 58 %, og det er relativt bra selv om den noen år har vært enda høyere.

Idiopatisk epilepsi

Idiopatisk epilepsi er lidelse som hos hund antas å ha en genetisk og dermed arvelig årsak. Diagnosen stilles på bakgrunn av sykehistorien og eliminering av andre sykdommer.

Status: NBK har to ganger gjennomført en kartlegging av utbredelsen av antatt idiopatisk epilepsi i rasen, siste gang i 2009/2010. Det var få hunder av de undersøkte som hadde sikker diagnose. Avlsrådet har derfor god oversikt over individer med mulig idiopatisk epilepsi og slekter med opphoping av tilstanden.

Bruk av hunder i avl som er i slekt med hundene på listen, f.eks. søsken, har vært begrenset ved at AR har forslått for eiere ikke å bruke hundene i avl, eller har foreslått partnere som ikke har slektninger med epilepsi. AR har også unngått å foreslå kombinasjoner hvor det finnes en eller flere slektninger på begge sider med diagnosen. Praksis i AR sitt arbeid med å eliminere epilepsi fra norsk breton har derfor vært basert på skjønn, ser ut til å ha blitt godt akseptert hos bretoneiere, og det er ingen indikasjoner på at andelen hunder med epilepsi øker.

Andre arvelige lidelser

Det er få andre antatt arvelige lidelser hos breton, men spondylose og patellaluksasjon kan nevnes.

For noen år siden dukket det opp noen få individer med arvelig blødersykdom (hemofili A). Sykdommen er som regel dødelig og oppstår bare hos hanner. Hundene får sykdomsgenet fra sine mødre som er bærere av genet uten å vise symptomer, og det er derfor disse som må identifiseres og utelukkes fra avl. Man har konstatert hvilket individ sykdommen kom fra, og avkom fra denne hunden vil derfor ikke bli brukt i avl.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Ikke aktuelt for breton slik NBK vurderer situasjonen i dag.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Mål for HQ-tall: Gjennomsnittlig HQ-tall for populasjonen bør være over 0,95 i 2016.

Mål idiopatisk epilepsi og andre arvelige lidelser: Holde kontroll med individer som har epilepsi eller en av de nevnte diagnosene ovenfor og sørge for at de ikke blir brukt i avl.

Prioritering og strategi for å nå målene

Tiltak hofte kvalitet: NBK ønsker fortsatt å bedre hofte kvaliteten i rasen. I forrige avlspansperiode 2007-2011 ble det benyttet HQ-indeks som selekteringsmetode, men uten noen nedre grense for HQ-tall. Dette sammen med forholdsvis stor andel av importhunder i avlen som ikke har avlsindekser, kan være en årsak til manglende framgang i kombinasjon med usikkerhet i tallmaterialet.

For å få en framgang i hofte statusen er kravet til samlet avlsindekser i kombinasjoner økt. For å motvirke faren for å begrense den reelle avlspopulasjonen dette kan medføre, bør det legges ressurser på å få flere dokumenterte hunder. Manglende dokumentasjon er den største begrensningen i dag i forhold til bredden i den reelle avlspopulasjonen. For perioden 2011-2016 er nedre grense for sum for hofteindekser i kombinasjoner satt opp till 210.

Tiltak idiopatisk epilepsi: NBKs avlsråd vil bruke informasjonen om epilepsi i rasen i sitt arbeid med å veilede oppdretter i valg av hannhund.

Genotypetallene for epilepsi vil finnes på en egen liste når man får etablert rutiner for beregning av disse. Fram til da publiseres ikke navn og foreldre på hunder som har epilepsi eller har gitt epilepsi, men de forblir på liste for internt bruk i avlsrådet.

Tiltak blødersykdom (hemofili A): AR vil i kommende periode informere om symptomer på blødersykdom for å sikre at det ikke finnes andre hunder i den norske populasjonen med sykdommen.

Informasjon om enkelthunder med veterinærdiagnose på patellaluksasjon, spondylose eller blødersykdom kan gjøres tilgjengelig for oppdrettere på forespørsel.

Atferd

Atferdsproblemer

Gemytt

Godt gemytt er den viktigste basisegenskapen hos en hund. Gemyttet er av avgjørende betydning for bretoner hjemme og på jakt. Breton skal være en livlig, kvikk og omgjengelig hund, som er vennlig overfor både mennesker og andre hunder.

Status: Det finnes så langt NBK kjenner til ingen gode kvalitative registreringsmetoder for gemytt hos stående fuglehunder. Gemyttmessige avvik skal bemerkes på utstillingsskjemaet og på jaktprøveskjemaet. I løpet av et år er det få bemerkninger om gemyttsvakheter på kritikkskjemaene. NBK oppfatter at det er flere bretoner med uønska atferdstrekk enn de som får anmerkninger, og terskelen for å påføre en anmerkning må derfor antas å være relativt høy.

Det finnes dessverre en del bretoner med for stort markeringsbehov og for mye lyd, blant annet i form av losing. Denne atferden er ikke forenelig med den kvikke og omgjengelige hunden breton skal være.

AR oppfordrer oppdrettere som får forslag på hannhunder til å vurdere mindre gemyttavvik som unødig bjeffing, redsel for bilkjøring m.m. når de skal velge hannhund slik at ikke slike egenskaper forsterkes i avkom.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Mål for gemytt: Holde samme fokus på gemyttavvik som tidligere for å redusere andelen hunder med for mye lyd og for stort markeringsbehov.

Prioritering og strategi for å nå målene

Tiltak: NBK vil fortsette å be eierne om å karakterisere og vurdere hundens gemytt før avl. Dette fordi avl er oppdretters ansvar, og oppdretter er den som kjenner sin hund best. På dommerkonferanser vil vi be om at dommerne har fokus på gemytt.

Informasjon om gemyttmessige avvik som kommer fram på kritikkskjema på utstilling eller jaktprøver, skal gjøres kjent for oppdrettere.

Individer med uønsket atferd skal utelukkes i fra avlen. For tisper med små avvik bør gemytt være den høyest prioriterte egenskapen hos hannhunden når det planlegges kull.

AR har det siste året tatt i bruk et skjema der tispeeierne blir bedt om å karakterisere tispas og har på den måten et bedre grunnlag for å foreslå hannhund og veilede oppdrettere.

Klubben vil i løpet av det nærmeste året ta endelig stilling til om det er behov for en egen registrering av uønsket atferd og hvordan dette eventuelt skal gjøres.

Bruksegenskaper

Jaktprøver

Jaktegenskaper

Bretonen bør ha jaktegenskaper som er like gode som de andre stående fuglehundrasene. Målinger av jaktlyst og antall stander på jaktprøver viser at breton er på høyde med de andre rasene.

Status jaktlyst: NBK bruker indekser for jaktlyst i avlsarbeidet for å få framgang for egenskapen. Når hannhund og tisper kombineres, settes de sammen slik at summen for indeksene blir over 200, som gjennomsnitt for egenskapen. I begynnelsen av forrige avlsplan i var gjennomsnittlig jaktlyst 4,2. For 2011 var den 3,95, og i 2013 var den 4,34⁶. Et gjennomsnitt på omkring 4,0 er relativt høyt når en tar i betraktning at det er gjennomsnitt av både unge og erfarne hunder på ulike typer jaktprøver. En må også ha for øye at jaktlysten kan bli for høy slik at det går på bekostning av hundens dresserbarhet og effektivitet under jakt.

Status viltfinnerevne: NBK har benyttet avlstall for viltfinnerevne i hele 5-årsperioden. De fleste kullene fra siste fem-årsperiode hadde avlstall over 200. Gjennomsnittlig viltfinnerevnen var 3,5 for 2011. Det er betydelig høyere enn i 2010, høyere enn inngang til forrige 5-årsplan periode og dermed en positiv utvikling. Så lenge tallet er over 3,0 betyr det at breton finner flere fugler enn makker.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Mål for jaktegenskapene: Målet er å ha gjennomsnittlig jaktlyst på 4,2 og viltfinnerevne på over 3,5 ved utgangen neste 5-årsperiode (2016).

Prioritering og strategi for å nå målene

Tiltak jaktlyst: NBK vil videreføre arbeidet hvor en kombinasjon skal ha over 200 i samlet indeks for jaktlyst.

Tiltak viltfinnerevne: Indeks for viltfinnerevne i kombinasjoner bør ikke være lavere enn 200.

Statistikk viser at ved økt jaktlyst øker også viltfinnerevnen, og derfor er det viktigst å prioritere jaktlystindeksen.

⁶ foreløpige tall november 2013, basert på 829 starter, starter med 0 i jaktlyst er ikke tatt med.

Eksteriør

Rasestandarden

«Club de L'Epagneul Breton» (CBE) grunnlegges i 1907 i byen Loudeac i Bretagne av M. Arthur Enaud og noen av hans venner. Rasens første eksteriørstandard ble utarbeidet 3. september samme år. Blant flere karakteristika som også gjelder i dag, nevnes tre fargevarianter med hvit/oransje, hvit/svart og hvit/lever. Høyden i denne første prestandard var 50-56 cm.

CEB var på den tiden en underavdeling i «Club Français de l'Epagneul». Da den første eksteriørstandard ble lagt fram for godkjenning, fjernet man svart som godkjent farge og høyden ble satt til ca. 50 cm. Dette for å unngå sammenblanding med de britiske rasene. I begge disse opprinnelige standardene var naturlig korthale et krav, med 10 cm som et maksimum i 1907-utgaven, mens det står «rundt 10 cm» i 1908-standard. Mindre forandringer ble gjort i 1912 og 1923. I 1938 ble kupering tillatt slik at også hunder født med lang hale kunne bli registrert, og høyden ble fastsatt til 46-51 cm. I 1956 blir svart på nytt godtatt som farge på breton. I 2001 revideres standarden, og det skilles nå på høyden for hannhunder og tisper: Hannhunder 48-51 cm, tisper 47-50 cm, begge +/- 1 cm.

Det tidligere registreringsforbudet mot svarte og kuperte hunder var imidlertid ikke til hinder for at enkelte oppdrettere brukte disse hundene i avl. Og det er jo logisk at man skal kunne avle på langhalede og svarte bretoner. Hunder med disse egenskapene kommer jo fra de samme kull som korthalede og oransje og leverfargede hunder selv om reglene den gang forbød registrering. På den franske hovedutstillingen i 1961 kunne man dermed for første gang på mange år se svarte/hvite bretoner.

Betraktninger om halen

Den eldste eksteriørstandard for breton beskriver medfødt kort hale. Bare å godta bretoner med naturlig kort hale ble imidlertid umulig å gjennomføre, og i 1938 ble standarden forandret slik at også hunder født med langhale ble kupert og registrert.

Breton kan bli født med både kort og lang hale. I et kull der begge foreldrene har kort hale, vil det statistisk sett bli 25 % færre valper. Statistisk sett vil det i slike kull bli 66 % med medfødt kort hale og 33 % med lang hale.

Eksteriørbedømmelser

Eksteriør

Eksteriør er den eneste karakteristiske egenskapen hos en hunderase som skiller den fra andre. De nye utstillingsreglene som ble innført i 2011 med en finere inndeling i de øverste premiegradene, vil skille ut de beste hundene fra de nest beste.

I løpet av 2010 laget NBK sitt eksteriørutvalg et rasekompendium som beskriver rasen med gode bilder og illustrasjoner. Kompendiet er en rettesnor og veiledning for oppdrettere og bretoneiere om viktige karaktertrekk og typiske feil og mangler hos breton. I 2013 arrangerte NBK i samarbeid med andre kontinentale raser i gruppe 7 en konferanse for eksteriørdommere.

Status: 60 % av alle katalognummer på utstillinger i 2010 fikk 1. premie. Andelen 1. premier har vært stabil i siste 5-årsperiode. I 2011 har 37 % av stilte hunder fått premiegraden "excellent".

Overdrevne eksteriørtrekk

Ikke aktuelt for breton.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Mål for eksteriør: Over 65 % av bretoner bør få karakteren "excellent" eller "very good" ved utgang av neste periode.

Prioritering og strategi for å nå målene

Tiltak: Bidra til å få flere bretoner til å delta på utstilling. Hunder med særlig godt eksteriør bør brukes mer i avl.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

NBK sin viktigste oppgave i årene framover er å få flere bretoneiere til å stille flere ganger på jaktprøve slik at dokumentasjonen på avlsdyrene styrkes og den effektive avlspopulasjonen utvides. Videre er det viktig å beholde eller øke den genetiske bredden, samt å øke innsatsen for å bedre bretonens helse og gemytt. Rasen har hatt god framgang på jaktprøver de siste årene.

I en tallmessig liten rase som breton er det avgjørende at avlsrådet fører en politikk som gjør at oppdrettere benytter seg av avlsrådet og følger den linja som er dratt av klubben. Fortsatt skal det være rom for å følge magefølelsen, men i hovedsak må de fleste oppdrettere bli med på ARs avlsopplegg om man skal kunne forvente en avlsmessig framgang for rasen.

I dette arbeidet er bruk av indekser avgjørende for å kunne ha kontroll med avlen og for å få forventet framgang i de ulike egenskapene. Gjennom å legge fram mest mulig informasjon om hundene og et konkret avlsopplegg som ivaretar oppdretternes ønske om valgfrihet innenfor visse rammer, håper vi å få til en stemning i klubben som gjør at vi drar i samme retning.

Målet er felles:

En liten, rasetypisk, energisk, sunn og trivelig fuglehund.

Den skal være lettdressert, jakte i god kontakt med fører og finne fugl oftere enn andre.

Plan for videre arbeid i klubben

Se over.

Vedlegg: Avlsplan NBK 2012-2016, vedtatt av årsmøtet 2011

Dokumentet er basert på jubileumsboka, data fra DogWeb og bretonbasen, avlsplanen for 2011 – 2016 og avlsrådets og styrets erfaringer og vurderinger. Hvis årsmøtet endrer avlsplanen før 2016, vil ikke RAS bli oppdatert. Fra og med 2016 vil RAS og avlsplanen ha identiske rutiner for revisjon og endringer og samme innhold.

Vedtatt av styret i Norsk breton klubb, desember 2013.

Avlsplan for Norsk Breton Klubb for perioden 2012 – 2016

Denne avlsplanen erstatter tidligere avlsplan for NBK for perioden 2007 – 2011, og er vedtatt av Årsmøtet i 2012.

Avlsplanen inneholder en vurdering av effekten av de tiltak man iverksatte i den tidligere avlsplanen, status for rasen på de områder man prioriterer i avl og de tiltak man vil bruke den kommende 5-årsperioden for å nå de nye avlsmålene. Den fortløpende evaluering av effekten av de tiltak man iverksetter blir gjort av avlsrådet som rapporterer til styret og Årsmøtet.

Avlsmål og tiltak for å nå disse

Avlsarbeidet har som mål å få fram en god jakthund med god helse, godt gemytt og med et rasetyppisk utseende. En må ha alle disse egenskapene for øye når en velger hunder som skal brukes i avl og utvalgte hunder må tilfredsstillende et minimumskrav for samtlige egenskaper. Kravene som gjelder i dag er at hunden skal ha tre starter på jaktprøve eller oppnådd premie på jaktprøve, deltatt på utstilling etter 16 måneders alder og være røntget for vurdering av hofteladdskvalitet. En god del hunder får ikke denne dokumentasjonen eller de kvalifiserer ikke for avl av andre årsaker. Det gjør at den effektive avlspopulasjon blir relativt liten. For å kompensere for dette er det viktig at NBK fortsetter tiltakene for å øke dokumentasjonen av norskfødte hunder og importerte hunder.

De egenskapene som i praksis bør ha mest fokus er jaktegenskaper og eksteriør. Men hunder med topp karakter i begge disse egenskapene skal utelukkes fra avl hvis gemytt eller helse ikke tilfredsstillende kravene som er satt. Helse og gemytt er de viktigste basisegenskaper hos en hund og de bør derfor alltid prioriteres høyest.

Avlsegenskapene prioriteres derfor i denne rekkefølgen:

Helse

Gemytt

Jaktegenskaper

Eksteriør

Sikkerheten i avlstallene øker jo flere starter det er i rasen og per hund. NBK bør derfor fortsette å oppfordre breton eiere til deltagelse på jaktprøver. Dette gjelder spesielt nybegynnere som ikke har vært på jaktprøve tidligere. Oppdrettere, lokale grupper og NBK sentralt må ha tiltak for gjøre de første prøvestartene til en god opplevelse gjennom gode forberedelser av hund og fører. For oppdrettere og lokale lag vil det i denne sammenheng være viktig å følge opp det gode arbeidet som gjøres i dag i form av treningssamlinger og rådgivning om jaktdressur.

Jaktegenskaper

Bretonen bør ha jaktegenskaper som er like gode som de andre stående fuglehundrasene. Målinger av jaktlyst og antall stander på jaktprøver viser at breton er på høyde med de andre rasene.

Status jaktlyst: NBK bruker indekstall for jaktlyst for å skape framgang for egenskapen. Når hann og tisper kombineres settes de sammen slik at summen for indeksene blir over 200 som gjennomsnitt for egenskapen. Ved starten av siste 5-årsperiode var jaktlysten 4,2 og den har ikke økt i perioden. For 2011 var den i 3,95. Et gjennomsnitt på omkring 4,0 er relativt høyt når en tar i betraktning at det er gjennomsnitt av unge og erfarne hunder på ulike typer jaktprøver. En må også ha for øye at jaktlysten kan bli for høy slik at det går på bekostning av hundens dresserbarhet og effektivitet under jakt.

Status viltfinnerevne: NBK har benyttet avlstall for viltfinnerevne i hele 5-årsperioden. De fleste kullene fra siste fem-årsperiode hadde avlstall over 200. Gjennomsnittlig viltfinnerevnen var 3,5 for 2011. Det er betydelig høyere enn i 2010 og høyere enn inngang til forrige 5-årsplan periode og en positiv utvikling. Så lenge tallet er over 3,0 betyr det at breton finner flere fugler enn makker.

Mål for jaktegenskapene: Målet er å ha gjennomsnittlig jaktlyst på 4,2 og viltfinnerevne på over 3,5 ved utgangen neste 5-årsperiode (2016).

Tiltak jaktlyst: NBK vil videreføre arbeidet hvor en kombinasjon skal ha over 200 i samlet avlstall for jaktlyst.

Tiltak viltfinnerevne: Indeks for viltfinnerevne i kombinasjoner bør ikke være lavere enn 200.

Eksteriør

Eksteriør er den eneste karakteristiske egenskapen hos en hunderase og som skiller den fra andre. De nye utstillingsreglene som ble innført i 2011 med en finere inndeling i de øverste premiegradene vil skille ut de beste hundene fra de nest beste og dermed øke fokuset på eksteriør. I løpet av 2010 har NBK sitt eksteriørutvalg laget

et rasekompendium som beskriver rasen med gode bilder og illustrasjoner. Kompendiet er en god rettesnor og veiledning for oppdrettere og bretoneiere om viktige karaktertrekk hos breton og typiske feil og mangler.

Status: 60 % av alle katalognummer på utstillinger i 2010 fikk 1. premie. Andelen 1. premier har vært stabil i siste 5-årsperiode. I 2011 har 37 % av stilte hunder fått premiegraden "Excellent".

Mål for eksteriør: Over 65 % av breton bør få karakteren "Excellent" eller "Very good" ved utgang av neste periode.

Tiltak: Bidra til å få flere bretoner til å delta på utstilling. Hunder med særlig godt eksteriør bør brukes mer i avl.

Helse

Breton har få arvelige lidelser. Hofteekvalitet er imidlertid et problem i rasen i Norge. Hofteleddsdyplasi (HD) er en arvelig, polygenetisk betinget lidelse hvor hoftekula ikke ligger optimalt plassert i hofteskåla. Dette gir vanligvis små eller ingen plager, men kan i enkelte tilfeller gi hunder smerter. De få som får dette har gjerne D og E hofter. I tillegg til HD finnes det mindre utbredte lidelser som antas å være arvelig betinget.

Hofteekvalitet

NBK har i hele 5-årsperioden siden forrige revisjon av avlsplanen benyttet Hip-Quality (HQ) som målemetode og brukt denne i indeksberegningen.

Status: Gjennomsnittelig HQ-tall for rasen har de siste 5 årene vært stabil uten framgang eller tilbakegang. HQ-tallene har i gjennomsnitt vært 0,94 i siste periode, men med en liten foreløpig framgang til 0,946 i 2011. De samme hundene som har fått HQ avlesing har også fått HD avlesing i skalaen A og B (frie) C (svak grad), D (middels grad), E (sterk grad). I dette systemet har det generelt vært en tilbakegang i perioden. I 2011 har det imidlertid i likhet med HQ-tall vært en framgang ved at det har blitt færre D og E diagnoser. I en analyse av hvilke hunder som har gitt svak hofteekvalitet hos avkom i siste 5 års perioden der det er benyttet HD diagnose som kontrollparameter, viste det seg at i noen kombinasjoner har antall valper med hofteleddsdyplasi økt til 50% målt etter HD parameter. I disse kombinasjonene var det benyttet individer med HD status C. Populasjonsgjennomsnittet i samme periode var 28% HD.

Gjennomsnittelig røntgingsprosent de siste 10 årene har vært 58 % og det er relativt bra selv om den noen år har vært enda høyere. I en begrenset spørreundersøkelse blant bretoneiere med 8-9 år gamle breton med C, D og E hofter eller HQ i området 0,91 og lavere, svarte noen få at de hadde merket sekundær problemer i form av stivhet i hofteledd og at dette i mange tilfeller var begrensende for bruken av hunden. Men for de fleste hunder med D og E status (8 av 18) svarte eierne at de ikke hadde merket noen fysiske plager hos hunden. For hunder i kontrollparametret med C status (32) svarte ingen eiere at de hadde merket sykdomstegn hos hunden. Hunder i kontrollparametret med A og B status var ikke med i undersøkelsen. Denne relativt spinkle undersøkelsen bekrefter inntrykket mange har om at det er hos hunder med svært lavt HQ tall eller med D og E HD diagnoser sykdom oppstår, men selv blant disse er det mange uten symptomer.

Undersøkelser blant breton kull viser at når man avler på hunder med kontrollparametret C hofter, middels HQ-tall og lav HQ indeks, men over 200 for kombinasjonen, øker andelen hunder med lav HQ og kontrollparameteret D og E hofter økes markant sammenlignet med A eller B foreldre med høyere HQ-tall og med høy HQ indeks (>230). Det er altså større fare for å få individer med sykdommen når en bruker foreldre med dårlige hofter. Over tid kan dette føre til at antall bretoner med fysiske hofteplager øker.

Mål for HQ-tall: Gjennomsnittlig HQ-tall for populasjonen bør være over 0,95 i 2016.

Tiltak: NBK ønsker fortsatt å bedre hofteekvaliteten i rasen. Det har man ikke lyktes med i siste periode. I siste periode er det benyttet HQ-indeks som selekteringsmetode, men uten noen nedre grense for HQ-tall. Dette sammen med forholdsvis stor andel av importhunder i avlen som NBK ikke har avlsindekser for kan være en årsak til manglende fremgang i kombinasjon med usikkerhet i tallmaterialet.

For å få en fremgang i hoftestatusen bør kravet til samlet avlstall i kombinasjoner økes. For å motvirke faren for å begrense den reelle avlspopulasjonen dette kan medføre bør det legges ressurser på å få flere dokumenterte hunder. Manglende dokumentasjon er den største begrensningen i dag i forhold til bredden i den reelle avlspopulasjonen. I den neste fem-årsperiode vil derfor nedre grense for sum for hofteindekser i kombinasjoner settes til 210.

Epilepsi

Epilepsi er en arvelig lidelse som skyldes en feil i et genpar. Diagnosen stilles på bakgrunn av sykehistorien og eliminering av andre sykdommer som årsak til hundens symptomer.

Status: I undersøkelsen som NBK gjennomførte i 2009/2010 ble det kartlagt hunder med diagnosen. Det var få hunder av de undersøkte som hadde sikker diagnose. Avlsrådet har en liste på ca 50 hunder med sikker/usikker diagnose med hensyn til epilepsi. Bruk av hunder i avl som er i slekt med hundene på listen, f.eks søsken, har vært begrenset ved at AR har foreslått for eiere ikke å bruke hundene i avl, eller har foreslått partnere som ikke har slektninger med epilepsi. AR har også unngått å foreslå kombinasjoner hvor det finnes en eller flere slektninger på begge sider med diagnosen. Praksis i AR sitt arbeid med å eliminere epilepsi fra norsk breton har derfor vært basert på skjønn og det ser ut til å ha blitt godt akseptert hos bretoneiere og det er ingen indikasjoner på at andelen hunder med epilepsi øker.

Tiltak: Avlsrådet fortsetter sin praksis i fra forrige periode.

Andre arvelige lidelser

Det er få andre arvelige lidelser i breton. Av de som finnes kan nevnes skjelettlidelser som spondylose og patellaluksasjon. I siste periode dukket det opp noen få individer med arvelig blødersykdom. Man har konstatert hvilket individ sykdommen kom fra og avkom fra denne hunden vil derfor ikke bli brukt i avl. Sykdommen er som regel dødelig og oppstår bare hos hanner. Hundene får sykdomsgenet fra sine mødre som er bærere av genet uten å vise symptomer, og det er derfor disse som må identifiseres og utelukkes fra avl.

Mål: Holde kontroll med individer som har en av de nevnte diagnosene ovenfor og sørge for at de ikke blir brukt i avl.

Tiltak: AR vil i kommende periode informere om symptomer på blødersykdom for å sikre at det ikke finnes andre hunder i den norske populasjonen med sykdommen. Oversikt over hunder med veterinærdiagnose på patellaluksasjon, spondylose og blødersykdom skal gjøres tilgjengelig for oppdrettere.

Gemytt

Godt gemytt er den viktigste basisegenskapen hos en hund. Gemyttet er av avgjørende betydning for bretoner hjemme og på jakt. Breton skal være en livlig, kvikk omgjengelig hund, som er vennlig overfor både mennesker og andre hunder.

Status: Det finnes så langt NBK kjenner til ingen gode kvalitative registreringsmetoder for gemytt hos stående fuglehunder. Gemyttmessige avvik skal bemerkes på utstillingsskjemaet og på jaktprøveskjemaet. I løpet av et år er det få bemerkninger på gemyttsvakheter på kritikkskjemaene. Terskelen for å påføre en anmerkning må derfor antas å være relativt høy hos dommerne.

Det finnes dessverre en del bretoner med for mye lyd og for stort markeringsbehov. Denne adferden er ikke forenelig med den kvikke og omgjengelige hunden breton skal være. AR oppfordrer oppdrettere som får forslag på hannhunder til å vurdere mindre gemyttavvik som unødig bjeffing, redsel for bilkjøring m.m. når de skal velge hannhund slik at ikke slike egenskaper forsterkes i avkom.

Mål for gemytt: Holde samme fokus på gemyttavvik som tidligere for å redusere andelen hunder med for mye lyd og for stort markeringsbehov.

Tiltak: NBK vil som rutine be eierne om å karakterisere og vurdere hundens gemytt før avl. Dette fordi avl er oppdretters ansvar, og oppdretter er den som kjenner sin hund best. På dommerkonferanser vil vi be om at dommerne har fokus på gemytt.

Informasjon om gemyttmessige avvik som kommer fram på kritikkskjema på utstilling eller jaktprøver, skal gjøres kjent for oppdrettere. Individer med uønsket adferd skal utelukkes i fra avlen. For tisper med små avvik bør gemytt være den høyest prioriterte egenskapen hos hannhunden når det planlegges kull.

Praktisk avlsarbeid og bruk av indekser

Breton er en liten rase i Norge. Hvert år blir det født omkring 30 kull med til sammen 180 valper. Det gjør at faren for innavl er stor fordi man hele tiden ønsker å avle på de beste hundene. Import av utenlandske hunder som er lite i slekt med norske er derfor en forutsetning for å kunne drive forsvarlig avlsarbeid over lengre tid. Avlsrådet skal derfor legge vekt på å bevare og gjennom importerte hunder øke den genetiske bredden. Det gjør at AR ikke bare skal legge vekt på avlstall og sikkerhet i avlstallene når de setter sammen kombinasjoner, men og ta hensyn til faren for økt innavlsgrad som følge av for stort fokus på avlstall.

For å få en framgang for de egenskaper som NBK måler, må summen av avlstallene for en kombinasjon være over 200 for den enkelte egenskapen. Det kan være vanskelig å få avlsverdiene for både jaktlyst, viltfinnerevne og hofteledd til å bli over 200 for en kombinasjon. For jaktlyst og viltfinnerevne kan en derfor akseptere kombinasjoner under 200, men ikke for hofteledd hvor den skal være over 210.

Målet er å få flere hunder dokumentert for avl og bruke flest mulig av disse i avl. De kvalitativt beste hundene i populasjonen brukes mer enn de med svakere avlsverdier enn gjennomsnittet.

Presentasjon av tallmaterialet

På bakgrunn av avlstall framstilles det rangeringslister for hundene. Rangeringslister lages for summen av egenskapene: Hoftekkvalitet, jaktlyst, viltfinnerevne og eksteriør. Avlstallene for jaktegenskapene jaktlyst og viltfinnerevne summeres, og hundene rangeres etter summen av disse tallene. Beste utstillingsresultat skal oppgis sammen med samlet avlstall.

Genotypetallene for epilepsi finnes på en egen alfabetisk liste når man får etablert rutiner for beregning av disse. Fram til da publiseres ikke navn og foreldre på hunder som har epilepsi eller har gitt epilepsi, de forblir på liste for internt bruk i avlsrådet.

I tillegg til disse genotypelistene vil klubben fortsatt ha lister som rangerer hundene etter egenprestasjoner alene (fenotypelister). Dette for å framholde de til enhver tid beste hundene og som en inspirasjon for prøvedeltagelse. Her legges det hovedvekt på jaktprøveresultater da disse uttrykker avlsmålet mens avlstallene uttrykker middelet.

For å sette prestasjonene i et historisk perspektiv utarbeides det også en "Hal of Fame" liste.

Import

Bretonpopulasjonen i Norge består av relativt få individer, omkring 2000. Blant disse er det en liten del som er godkjent for avl slik at det kanskje er snakk om ca 400 individer i det effektive avlspopulasjonen. Det gjør at det må legges et betydelig arbeid i å holde den genetiske bredden stor nok. I så måte er import av bretoner helt avgjørende.

Breton i Norge har i dag en så god kvalitet at bare en del av de importerte hundene betyr en kvalitetsmessig framgang. Importen de siste årene har økt betydelig, og utenlandske hanner er langt oftere brukt til norske tisper enn norsk fødte hanner. Omfanget av importen gjør at ikke alle importerte bretoner representerer nye linjer. Importen må være av en slik kvalitet at man kan forvente at den bidrar positivt til rasens framgang hva gjelder helse, gemytt, bruksegenskaper og eksteriør. Stammen av breton i Norge er relativt godt dokumentert hva gjelder de egenskaper NBK ønsker å fokusere på i avls sammenheng. Den genetiske bakgrunnen til importdyrene er ofte ikke godt kjent, noe som gjør at man skal være restriktive med bruk av det enkelte importdyr i avl i for stort omfang. Generelt bør utenlandske hunder som er godt dokumentert i avl foretrekkes brukt.

NBK vil stille de samme krav til jaktlig dokumentasjon fra importerte hunder som fra norskfødte hunder. Vi vil være forsiktig med bruk av den enkelte hunden i avl før vi ser avlsresultatene fra 2 – 3 kull. Import hunder må rerøntges i Norge for å få oppdatert HD/HQ statusen før de settes i avl. Dette vil være en kvalitetssikring av vår avl med import hunder.

6. Avslutning

NBK sin viktigste oppgave i årene framover er å få flere bretoneiere til å stille flere ganger på jaktprøve. Videre er det viktig å beholde eller øke den genetiske bredden, samt å øke innsatsen for å få ned antall hunder med svak hoftekkvalitet. Rasen har vært i sterk framgang de siste 10 årene og svak hoftekkvalitet er et negativt trekk som kan bedres gjennom de foreslåtte tiltak.

I en tallmessig liten rase som breton er det avgjørende at avlsrådet fører en politikk som gjør at oppdrettere benytter seg av avlsrådet og følger den linja som er dratt av klubben. Fortsatt skal det være rom for å følge magesfølelsen, men i hovedsak må de fleste oppdrettere bli med på ARs avlsopplegg om man skal kunne forvente en avlsmessig framgang for rasen. I dette er arbeidet er bruk av indekser avgjørende for å kunne ha kontroll med avlen og for å få forventet framgang i de ulike egenskapene. Gjennom å legge fram mest mulig informasjon om hundene og et konkret avlsopplegg som ivaretar oppdretternes ønske om valgfrihet innenfor visse rammer, håper vi å få til en stemning i klubben som gjør at vi drar i samme retning.

Målet er felles:

En liten, rasetypisk, energisk, sunn og trivelig fuglehund.

Den skal være lettdressert, jakte i god kontakt med fører, og finne fugl oftere enn andre.